

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 155/15
U Luxembourgu 23. prosinca 2015.

Presuda u predmetu C-333/14
Scotch Whisky Association i dr./Lord Advocate

Škotski zakon kojim se uvodi najniža prodajna cijena po jedinici alkohola protivan je pravu Unije ako se mogu uvesti manje ograničavajuće porezne mjere

Porezna mjera mogla bi donijeti dodatne pogodnosti i udovoljiti širem cilju borbe protiv zloupotrebe alkohola

Škotski parlament donio je 2012. zakon o najnižoj cijeni alkoholnih pića u Škotskoj. Tim je zakonom predviđeno određivanje najniže cijene po jedinici alkohola (NCJ) koju treba poštovati svaka osoba ovlaštena za maloprodaju alkoholnih pića u Škotskoj. Ta najniža cijena računa se na temelju formule koja uzima u obzir sadržaj i volumen alkohola u proizvodu.

Cilj škotskog zakona je zaštita zdravlja i života ljudi. Naime, određivanje najniže cijene po jedinici alkohola dovelo bi do povećanja trenutno niske cijene određenih pića s visokim postotkom alkohola. Tu vrstu pića često kupuju potrošači koji imaju problema s alkoholom. Po mišljenju škotskog zakonodavca, taj se cilj ne bi mogao jednako uspješno ostvariti poreznim mjerama.

Scotch Whisky Association i neki drugi poduzetnici sektora alkoholnih pića pokrenuli su sudski postupak osporavanja valjanosti tog zakona. Tvrde da škotski zakon predstavlja količinsko ograničenje trgovine koje nije u skladu s pravom Unije i da je njegova posljedica narušavanje tržišnog natjecanja između prodavatelja alkohola. Usto, tvrde da bi se poreznim mjerama ciljevi zakona mogli ostvariti na manje ograničavajući način.

U tom kontekstu, Court of Session, Inner House (Žalbeni građanski sud u Škotskoj) nastoji utvrditi je li uvođenje najniže cijene u skladu s pravom Unije. Točnije, taj sud želi doznati je li posljedica zakona o kojem je riječ ograničenje slobodnog kretanja robe i, ako je to tako, može li se to ograničenje opravdati zaštitom zdravlja. Nacionalni sud pita i može li se ta mjera opravdati kad država članica može donijeti porezne mjere kojima se manje narušava slobodno kretanje robe i tržišno natjecanje, ali kojima se udovoljava širim ciljevima od onih koje se konkretno nastoji postići.

U svojoj današnjoj presudi **Sud je ocijenio da škotski zakon ima vrlo ograničavajući učinak na tržište, koji se može izbjeći uvođenjem porezne mjere s ciljem povećanja cijene alkohola umjesto mjere kojom se određuje najniža cijena po jedinici alkohola.**

Prije svega, Sud je naglasio da uvođenje NCJ-a za maloprodaju vina nije protivno uredbi koja se odnosi na zajedničku organizaciju tržišta vinima¹. Sud je utvrdio da uspostava zajedničke organizacije tržišta ne sprječava države članice da primjene nacionalna pravila kojima se nastoji postići cilj od općeg interesa, primjerice cilj zaštite zdravlja, pod uvjetom da su ta pravila proporcionalna.

Međutim, Sud ističe da je činjenica da ta mjera sprječava da se niža cijena koštanja uvoznih proizvoda odrazi na prodajnu cijenu i da, slijedom toga, zakon može pićima koja potječu iz drugih država članica onemogućiti pristup britanskom tržištu alkoholnih pića, dovoljan razlog za zaključak da ona predstavlja prepreku slobodnom kretanju robe. U skladu s ustaljenom sudskom praksom,

¹ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, str. 671.).

takva se mjera može opravdati razlozima zaštite zdravlja ljudi samo ako je proporcionalna cilju koji se nastoji postići².

Sud također ističe da škotski zakon ima dvojaki cilj, odnosno smanjiti ne samo opasnu konzumaciju alkohola, nego i konzumaciju alkohola od strane škotske populacije općenito. Iako je određivanje NCJ-a s ciljem povećanja cijene jeftinih alkoholnih pića prikladno sredstvo za smanjenje konzumacije alkohola, praksa poput one u Škotskoj nije opravdana ako se zdravlje može jednako učinkovito zaštititi manje ograničavajućim poreznim mjerama.

Po mišljenju Suda, porezna mjera kojom se povećava oporezivanje alkoholnih pića može biti manje ograničavajuća od mjere kojom se određuje NCJ jer gospodarski subjekti zadržavaju slobodu određivanja svoje prodajne cijene, što nije slučaj kod propisivanja najniže cijene.

Sud upozorava da je nacionalni sud naposljetku nadležan utvrditi može li se mjerama različitim od one predviđene škotskim zakonom, primjerice povećanim oporezivanjem alkoholnih pića, zdravlje i život ljudi zaštititi jednako učinkovito kao trenutnim pravnim uređenjem, a manje ograničavajuće za trgovinu tim proizvodima unutar Unije. Sud dodaje da činjenica da bi se poreznim mjerama moglo udovoljiti širem cilju zaštite zdravlja ne može opravdati odbacivanje takvih mjera. Sud ističe da, s obzirom na dvojaki cilj škotskog zakonodavca, mjera oporezivanja koja bi dovela do općenitog povećanja cijene pića i koja doprinosi ostvarenju općeg cilja borbe protiv zloupotrebe alkohola (pogađajući ne samo osobe koje alkohol konzumiraju na opasan ili štetan način nego i one koji ga konzumiraju umjereno) opravdavala bi da se umjesto NCJ-a donese ta mjera oporezivanja. Usto, škotski sud trebat će objektivno ispitati sve dokaze koje je podnijela škotska vlada, ne ograničavajući se pritom samo na podatke kojima je prilikom donošenja propisa o kojem je riječ raspolagao zakonodavac.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

² Vidjeti presudu Suda od 26. travnja 2012., ANETT ([C-456/10](#)).